

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 5887
Tarih: 12.03.2020

26763

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdülhamit GÜL** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve içtüzüğün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kemalbay

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

2019 yılının Aralık ayı sonlarında Çin'in Hubei eyaletinin Wuhan kentinde ortaya çıkan ve bölgesel bir kriz olmaktan çıkıp hızla tüm dünyaya yayılan, Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak ilan edilen ve ölümlere sebep olan Covid-19'un görüldüğü bildirilen ülkelerdeki yeni vakalara ilişkin güncel verilerin derlendiği "Worldometer" internet sitesinde yer alan bilgilerde; yeni tip corona virüs nedeniyle dünyada 16 Mart 2020 tarihi itibarı ile **6685** kişinin yaşamını yitirdiği, **174,562** kişide de corona virüsü vakası bulunduğu yer almaktadır. Türkiye'de ise Sağlık Bakanı tarafından 17 Mart tarihi itibarı ile test sonuçları pozitif çıkan hasta sayısının 47 olduğu açıklanmıştır.

Türkiye'deki mevcut hali ile toplam 220 bin kapasiteli 355 cezaevinde bugün Adalet Bakanlığı'nın 2020 verilerine göre toplam 282.703 mahpus ile çok yüksek bir noktaya ulaşmıştır. Bakanlıkça son dönemlerde veriler paylaşılmamasına rağmen İnsan Hakları Derneği Genel Merkezi tarafından 2019 yılında yapılan bir açıklamada cezaevlerinde 457'si ağır olmak üzere 1334 hasta mahpusun bulunduğu paylaşımı basında yer almıştır. Uzmanlar tarafından hastalığın bulaşması durumunda ölümle sonuçlanacak vakaların en fazla kronik hastalığı olan kişilerde, yaşlılarda ve bağışıklık sistemini zayıf olan kişilerde ölüme sebebiyet verdiği özellikle vurgulanmaktadır.

Cezaevlerinde 280 binin üzerinde tutuklu/hükümlünün bulunması ile koğuşlardaki kişi sayısının kapasitenin üzerinde olması, sağlık haklarından rahat faydalanamayan, yetersiz beslenme nedeniyle bağışıklık sistemi güçsüzleşen, gün ışığından ve havalandırmalardan

26/8/20

yeterince faydalanamayan, aşırı kalabalık koğuşlar ve yetersiz yatak kapasitesi, hijyen ve dezenfektan olanaklarının paralı ve yetersiz olduğu cezaevi koşulları tutuklu ve hükümlülerin yaşam hakkının tehdit altında olduğunu göstermekte olup beraberinde salgının daha hızla yayılma ihtimali ile birlikte toplu ölümlerin yaşanmasının yükselmesinde de risk oluşturmaktadır. Açık ve kapalı görüş yasağının salgından korunmak için tek başına yeterli olmayacağı ortadadır. İnfaz ve koruma memurları, cezaevi yöneticileri ve çalışanlar tedarikçiler üstünden mahpuslara hastalığı bulaştırma ihtimali bulunmaktadır. Ayrıca risk grubunda bulunan gebe ve bebekli kadınlar içinde ciddi riskler mevcuttur.

Bütün bunlar göz önüne alındığında bakanlığınızca 60 yaş üstü risk grubundaki hakim ve savcıların izinli sayılmaları, hafta sonu noterlik uygulamasının durdurulması dışında da cezaevlerinde bulunan ve yüksek risk altında bulunan mahpuslara ilişkin etkili ve kesin sonuç yaratacak tedbirlerin alınması zorunlu olmaktadır. Devletin “yaşatma yükümlülüğünü yerine getirme adına; tutuklu bulunan hasta mahpuslar ile 60 yaş üstü mahpuslar ve hamile ya da çocuklarıyla birlikte cezaevlerinde kalan tutuklu/hükümlülerin duruşma günü veya tutukluluk değerlendirme gününü beklenmeksizin derhal tahliye edilmesi, hükümlü olanların infazının durdurularak serbest bırakılması, diğer mahpuslar için ise genel sağlık muayenelerinin ve coronavirüs ile ilgili sağlık taramalarının cezaevlerinde sıklıkla ve uluslararası standartlara uygun bir şekilde gerçekleştirmesi gibi tedbirleri alması elzem görünmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Cezaevlerinde 60 yaş üstü, hasta, hamile ve bebekli vb. üzere riskli grupta olan tutuklu/hükümlü sayısı kaçtır? Bu tutuklu/hükümlülerin Covid-19 virüsü salgınına karşı korunmasına yönelik hangi tedbirler alınmıştır?
- 2- Yaşam hakkını ve yaşam yükümlülüğünü yerine getirmek adına tutuklu, hamile, bebekli ve hasta mahkumların acil tahliyelerini planlamak üzere hukuki bir çalışma var mıdır?
- 3- Cezaevi revirlerinde, kampüs hastanelerinde kaç adet corona virüs tanı kiti mevcuttur? Mevcut değilse neden?
- 4- Cezaevlerinde mahpuslara yönelik olarak corona virüs taraması yapılmış mıdır? Tarama yapılmış ise tespit edilmiş herhangi bir vaka var mıdır?
- 5- Cezaevlerinde görev yapan yönetici, doktor, sağlık çalışanı ve mahpuslarla devamlı iletişim içinde bulunan ceza infaz koruma memurlarına yönelik olarak sürekli corona virüsü taraması yapılmakta mıdır?

26/3/21

- 6- Cezaevi personeli ya da cezaevi tedarikçileri arasında toplu ulaşım kullanan var mıdır? Toplu taşıma kullanılması durumunda cezaevlerinin salgına karşı korunması nasıl sağlanacaktır?
- 7- Cezaevi revirleri, kampüs hastaneleri salgına karşı yeterli donanımına sahip midir? Kampüs hastanelerinde yoğun bakım ünitesi, ventilatör ekipmanı, tanı kiti var mıdır? Var ise sayısı kaçtır? Bulunmuyor ise süratle yeterli donanımına kavuşturulmasına yönelik ne tür çalışmalarınız olacaktır?
- 8- Corona virüs salgınına karşı dünyada tedavi ediciliği kanıtlanmış etkili ilaçlara Türkiye cezaevlerinde erişim var mıdır? Tutuklu ve hükümlülerin gerektiğinde bu ilaç tedavilerine erişimi nasıl sağlanacaktır?
- 9- Bakanlığınız; hem corona virüse karşı geliştirilen bu ilaçları hem de hastalığın ilerlemesinde hayati öneme sahip yeterli yoğun bakım ünitelerine önümüzdeki dönemde artan talep göz önüne alındığında, hazırlık yapmış mıdır? İlaçlar ve yoğun bakım ünitelerinde sayısı artan ihtiyaçları karşılamak üzere hazırlık yapılmış mıdır?
- 10- Cezaevlerinin bulunduğu illerde olası başvurular için hastanelerde yeterli sayıda yoğun bakım ünitesi, ventiletör ekipmanı, tanı kitleri olup olmadığına dair bir araştırma yapılmış mıdır? İllerdeki hastanelerde mevcut donanım ve ekipmanların sayıları cezaevlerinden gelebilecek başvuruları karşılamaya yeterli olacak mıdır? Değilse cezaevlerine hizmet sunabilmek üzere oda, ünite ayırma, kapasite artırımı talebiniz olmuş mudur?
- 11- Covid 19 riskine karşı süratli bir şekilde hastaneye ulaştırılması gerektiği göz önüne alındığında cezaevlerinde bu koşulların nasıl sağlanacağına, olası acil bir müdahalenin nasıl yapılacağına dair Bakanlığınızca bir planlama yapılmış mıdır?
- 12- Basında yer alan Van Yüksek Güvenlikli Cezaevinde mahpusların kurum idaresinden talep etmelerine rağmen kolonya, dezenfektan ve eldiven verilmediği, bazı koğuşların kapısına dezenfektan bırakıldığı, kolonyanın yasak denilerek verilmediği ve bir maskenin cezaevi kantininde fahiş fiyatlarla satıldığı iddialarına yönelik olarak Bakanlığınızca herhangi bir araştırma ve soruşturma yapılmış mıdır?
- 13- Ana dili Kürtçe, Arapça vd. olan mahpuslara anadillerinde bilgilendirme yapılmakta mıdır?
- 14- Bakanlığınızca Yaşatma Yükümlülüğü çerçevesinde; ülke çapında meydana gelen tehlikeli salgın hastalık veya hastalıklar kapsamında en büyük risk grubunu oluşturan başta hasta ve yaşlı tutuklu/hükümlüler, gebe hükümlüler ile çocuğu ile birlikte cezaevinde kalmakta olan tutuklu/hükümlülerin salıverilmesi ve denetimli serbestlik hükümlerinin uygulanmasına yönelik acil harekete geçmeyi sağlayacak bir çalışma yapılacak mıdır?

26/7/23

- 15- Tutuklu ve hükümlülere bağışıklık sistemini güçlendirici besin değeri yüksek ücretsiz gıda tedariki ve hijyen malzemelerinin süratli bir şekilde ücretsiz sağlanması konusunda çalışmanız var mıdır?
- 16- Karantina koşulları insan hakları ilkelerine ve evrensel hukuk kriterlerine göre düzenlenmiş midir?
- 17- Corona virüs salgını döneminde cezaevindeki yurttaşlarımızla aile, avukat görüşmesi gibi ihtiyaçlarını karşılamaları için telefon görüşmelerinin artırılması ve SEGBİS vb. modern yöntemlerin kullanılması gibi alternatif iletişim yöntemleri üstünde bir çalışmanız var mıdır?